KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 30.4.2007
KOM(2007) 195 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Hodnocení politiky v oblasti životního prostředí za rok 2006

{SEK(2007) 487}

ÚVOD

V roce 2006 byl sjednocen dlouhodobý rámec politiky EU v oblasti životního prostředí přijetím revidované strategie pro udržitelný rozvoj a nařízení REACH (registrace, hodnocení a autorizace při nakládání s chemickými látkami). Toto nařízení se těší pevné podpoře obyvatelstva, přičemž 72 %[1] občanů se vyslovuje ve prospěch dalších rozhodnutí o ochraně životního prostředí na úrovni EU. Ze širšího hlediska určovaly rok 2006 tři hlavní skupiny událostí:

- Nestálost cen ropy a zemního plynu, strach z narušení dodávek a dopad změny klimatu v souvislosti s využitím energií vedly k potřebě integrované energetické politiky EU a ke zvýšenému zájmu o energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energií. Sternova zpráva o změně klimatu potvrdila, že náklady v případě nečinnosti zdaleka převažují náklady na přijetí včasných opatření.

- V zájmu urychlení provádění opatření v oblasti biologické rozmanitosti bylo vypracováno sdělení o biologické rozmanitosti a akční plán EU pro rok 2010 a další období.

- Přijetí posledních tří ze sedmi tématických strategií – o městském prostředí, o ochraně půdy a o pesticidech – zefektivní a zjednoduší rámec pro budoucí kroky.

- Nový cyklus vykazování pro účely lisabonské strategie prokázal, že členské státy stále více přijímají úzkou souvislost mezi efektivností zdrojů, změnou klimatu a ztrátou biologické rozmanitosti a růstem a pracovními příležitostmi.

Toto hodnocení popisuje politiku EU v oblasti životního prostředí v roce 2006. Nejprve podává souhrn hlavního vývoje politiky ve čtyřech prioritních oblastech šestého akčního programu pro životní prostředí. Poté hodnotí iniciativy na zlepšení právní úpravy, které podnikům usnadňují dodržovat a členským státům provádět právní předpisy a které zároveň zvyšují ekologické normy.

Popsané politiky doprovázel aktivní mezinárodní dosah, včetně významného pokroku při přípravě Bulharska a Rumunska na členství v EU a začlenění životního prostředí do vnějších politik ES. Komise navrhla dlouhodobou strategii pro životní prostředí[2], která by reagovala na pokračující zhoršování životního prostředí ve Středomoří účinnější spoluprací. Předložila také návrh tematického programu pro životní prostředí a udržitelné řízení přírodních zdrojů, včetně energie[3].

---

1 2006 Eurobarometr.
2 KOM(2006) 475.
3 KOM(2006) 20.

ÚSPĚCHY, TRENDY A VÝHLED V PRIORITNÍCH OBLASTECH ŠESTÉHO AKČNÍHO PROGRAMU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Změna klimatu

Hlavní body

Rok 2006 byl rokem vzrušených diskuzí o vzrůstající závislosti EU na dovážené ropě a zemním plynu, o rostoucích cenách za energie a o nástrojích pro boj proti změně klimatu. Byla posílena souvislost mezi politikami v oblasti klimatu a energií a byly uzavřeny slibné dohody s hlavními nově se rozvíjejícími ekonomikami.

V rámci druhé fáze **programu EU pro změnu klimatu** Komise přijala několik návrhů, např. o zařazení letecké dopravy do systému EU pro obchodování s emisemi, pokračovala práce na přezkumu přístupu ke snížení emisí CO2 z automobilů, bylo vypracováno sdělení s možným legislativním návrhem o zachycování a ukládání uhlíku a navrženy možné politiky pro přizpůsobení se dopadům změny klimatu.

Přezkum Bílé knihy o dopravě[4] **v polovině období** potvrdil, že ochrana životního prostředí je jedním z hlavních cílů dopravní politiky.

Na začátku roku 2006 skončilo první období dodržování **systému EU pro obchodování s emisemi**. Emise za rok 2005 muselo vykázat přes 10 000 energeticky náročných zařízení, která představují téměř polovinu evropských emisí CO_2. V dubnu klesla cena za povolenky, jelikož údaje ukazovaly nižší emise, než se očekávalo, což vedlo k nadbytku povolenek. V červnu musely členské státy oznámit své národní alokační plány (NAP) pro druhé období obchodování s emisemi 2008–2012, ve kterých vysvětlily, jak rozdělí povolenky na emise v průmyslových odvětvích. V listopadu Komise **přijala rozhodnutí o deseti** NAP, čímž byla snížena průměrná hodnota emisí navrhovaná členskými státy o téměř 7 %.

Na mezinárodní úrovni hrála EU vedoucí roli a na setkáních spojených s Rámcovou úmluvou Organizace spojených národů o změně klimatu a s **Kjótským protokolem** bylo dosaženo pokroku v těchto oblastech: v pětiletém pracovním programu pro přizpůsobování změnám klimatu, v propagaci Globálního fondu pro energetickou účinnost a obnovitelnou energii (GEEREF) a v zásadách správy pro fond pro přizpůsobení. EU uzavřela **dvoustranné dohody** o změně klimatu s klíčovými třetími zeměmi jako **Čína** a zapojila se do dvoustranného dialogu s jinými významnými partnery. Členské státy investují velké prostředky do projektů snižování emisí v rozvojových zemích.

Energetická účinnost a obnovitelné energie mohou velkou měrou pomoci při dosahování cílů **evropské energetické strategie**[5], tj. udržitelný rozvoj, zabezpečení dodávek a konkurenceschopnost. V říjnu navrhla Komise **akční plán**[6] na snížení spotřeby energií v porovnání s běžnou obchodní praxí o 20 % do roku 2020. Na začátku roku 2007 Komise v rámci nové **energetické politiky pro Evropu** navrhla **integrovaný balíček pro energii a změnu klimatu**[7]. Po členských státech se žádá, aby souhlasily s cílem 30 % snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 (v porovnání s rokem 1990), pokud se i jiné průmyslové

---

4 KOM(2006) 314.
5 KOM(2006) 105.
6 KOM(2006) 545.
7 KOM(2007) 1, KOM(2007) 2.

země zaváží k podobně ambiciózním cílům. Všechny rozvinuté země musí vyvinout podobné úsilí, aby bylo dosaženo omezení globálního oteplování na nárůst o 2 °C. Než bude dosaženo dohody, Komise navrhuje jednostranné snížení v EU o 20 %. Balíček zahrnuje také myšlenky, jak podpořit spolupráci mezi EU a rozvojovými zeměmi, zejména v oblasti přizpůsobování prostřednictvím „aliance pro globální politiku týkající se klimatu“[8].

Nová zjištění

- Nejaktuálnější údaje o emisích v EU–15 vykazují pokles pouze o 0,9 % ve srovnání s rokem 1990, zatímco emise EU–10 zůstávají o 31,9 % pod úrovněmi základního roku. Očekává se, že emise EU–10 vzrostou, avšak v roce 2010 budou stále o 12 % nižší než v roce 1990[9]. Ačkoli díky připravovaným opatřením, využití mechanismů kjótského protokolu a propadů uhlíku by EU–15 mohla do roku 2010 dosáhnout svých cílů z Kjóta, bude potřeba vyvinout další úsilí i v období po Kjótu. Musíme se dohodnout na nových náročných dlouhodobých cílech[10].

- Stále častější lesní požáry v severovýchodní Evropě mohou být prvotním důvodem znečištění částicemi uhlíku v Arktidě, které urychluje tání ledovců a mořského ledu[11].

- Negativní dopady sucha na úrovni EU se během posledních 30 let značně zvýšily. Roční průměrné náklady se mezi lety 1976 až 1990 a 1991 až 2006 zdvojnásobily a v období od roku 2001 do roku 2006 dosáhly výše 5,3 miliardy eur ročně[12].

- Předpokládá se, že hmotné dopady a náklady související se zvýšením hladiny moře způsobí v EU značné škody. Přizpůsobení se zvýšení hladiny moře by mohlo snížit celkové náklady ve střednědobém období o 7 až 50 % a dlouhodobě o víc než 70 %[13].

Výhled na rok 2007

Komise:

- předloží návrh na zlepšení fungování **směrnice týkající se systému obchodování s emisemi** pro třetí závazkové období počínající rokem 2013.

- navrhne právní rámec na podporu technologií pro **zachycování a geologické ukládání uhlíku**.

- zahájí širokou konzultaci Zelenou knihou o **přizpůsobení se změně klimatu**.

- předloží rozhodnutí o **fondu pro globální energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energií** zaměřeném na země v přechodném období a rozvojové země a oblasti.

- vydá sdělení o **nedostatku vody a suchu**, ve kterém přezkoumá potřebu přijetí opatření na úrovni EU.

---

8 Dokument Rady 15164/04 založený na KOM(2003)85.
9 Technická zpráva EEA č. 6/2006.
10 KOM(2006) 658.
11 Journal of Geophysical Research (Časopis o geofyzikálním výzkumu), číslo 111, 2006.
12 GŘ pro životní prostředí (2006), Nedostatek vody a sucha, 1. předběžná zpráva.
13 http://peseta.jrc.es.

Příroda a biologická rozmanitost

Hlavní body

V celé EU z velké míry funguje politický rámec pro biologickou rozmanitost. Ztráta biologické rozmanitosti však pokračuje nevídanou rychlostí. Následkem toho ustupují dvě třetiny světových ekosystémových služeb – služeb, které jsou nezbytné pro prosperitu a blahobyt. Je potřeba vyvinout značné úsilí pro splnění cílů zastavení ztráty biologické rozmanitosti v EU do roku 2010 a pro výrazné snížení ztráty biologické rozmanitosti na celém světě do roku 2010.

Sdělení o biologické rozmanitosti[14] ukazuje, jak těchto cílů dosáhnout a jak posílit dlouhodobou obnovu. Stanovuje prioritní cíle, plány a klíčová podpůrná opatření v akčním plánu EU a usiluje o lepší začlenění biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb do odvětvových a horizontálních politik. Biologická rozmanitost byla tématem **zeleného týdne** v roce 2006.

Natura 2000 nyní pokrývá téměř 17 % rozlohy EU–25 a 140 000 km2 mořských oblastí. Při provádění právních předpisů EU zaměřených na ochranu přírody v nových členských státech bylo dosaženo významného pokroku, zůstávají však stále velké nedostatky. Komise přijala **akční plán EU pro lesnictví**[15] na podporu a rozvoj udržitelného lesního hospodářství a multifunkční úlohy lesů také prostřednictvím opatření na zachování biologické rozmanitosti a evropského systému monitorování lesů.

V Radě bylo dosaženo politické dohody o budoucnosti **směrnice o mořské strategii**, což EU umožní obnovit ekologické bohatství svých oceánů a moří.

Komise přijala **tematickou strategii pro ochranu půdy**, která zahrnuje návrh rámcové směrnice[16] stanovující rámec EU pro opatření na zachování, ochranu a obnovu rychle se zhoršující půdy. Tato směrnice ponechává členským státům možnost provádět ji způsobem, který nejlépe vyhovuje místní situaci.

Druhý globální výhled pro biologickou rozmanitost je prvním důkladným zhodnocením, které ukazuje, že podle trendů téměř všech ukazatelů **Úmluvy o biologické rozmanitosti** ztráta biologické rozmanitosti pokračuje i nadále rychlým tempem, což ohrožuje dosažení rozvojových cílů tisíciletí. Na závěr tohoto zhodnocení se uvádí, že celkový cíl pro rok 2010 snížit rychlost ztráty biologické rozmanitosti je náročným úkolem a že je potřeba většího úsilí, ačkoli rozhodnutí přijatá na březnové osmé konferenci stran Úmluvy představují pevné vodítko.

Pařížská konference o „začlenění biologické rozmanitosti do evropské rozvojové spolupráce“ zdůraznila zásadní přínos ekosystémových služeb pro lidský blahobyt, zejména pro chudé, a povýšila otázky zachování, udržitelného využití a spravedlivého sdílení přínosů biologické rozmanitosti na hlavní otázky rozvoje.

Na třetím setkání **Cartagenského protokolu o biologické bezpečnosti** se strany dohodly na dokumentaci pro identifikaci GMO v mezinárodních zásilkách zemědělských komodit. Tímto rozhodnutím se protokol stává plně funkčním.

---

14 KOM(2006) 216.
15 KOM(2006) 302.
16 KOM(2006) 231.

V zájmu boje proti nezákonné těžbě a souvisejícímu obchodu EU zahájila jednání s Malajsií, Indonésií a Ghanou v rámci první série dvoustranných dobrovolných dohod o partnerství v oblasti **vymahatelnosti práva, správy a obchodu v lesnictví (FLEGT)**.

Nová zjištění

- Poškození ekosystému v EU způsobuje vážné škody, např. lesní požáry v Portugalsku způsobují ročně ztráty z primární produkce okolo 300 milionů eur[17].

- Několik dokumentů zdůraznilo rostoucí hrozbu pro biologickou rozmanitost, kterou představuje změna klimatu, např. masové vymírání evropských druhů rostlin[18], a varovalo, že evoluce nebude schopna tomu zabránit[19].

- Mnoho evropských ekosystémů a druhů je na ústupu, zotavují se však některé druhy, na které se zaměřují opatření pro jejich zachování[20]. Růst umělých ploch podél evropského pobřeží ničí pobřežní ekosystémy[21].

- V mořských ekosystémech, které ovládá člověk, ubývají populace a druhy rychleji, přičemž následky tohoto úbytku jsou do velké míry neznámé[22]. Během posledních několika desetiletí došlo z důvodu rybolovu k vážnému úbytku několika druhů hlubinných ryb[23].

Výhled na rok 2007:

- Komise dokončí **pokyny pro moře** pro provádění programu Natura 2000 v mořském prostředí.

- V rámci **Úmluvy o biologické rozmanitosti** budou i nadále probíhat jednání o mezinárodních pravidlech přístupu ke genetickým zdrojům a sdílení přínosů.

- Na 14. konferenci stran **Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy** bude zváženo uvedení nových druhů na seznam pro kontroly obchodu.

- Komise předloží v rámci **FLEGT** další možnosti pro boj proti nezákonné těžbě a pro zabránění prodeje nezákonně vytěženého dřeva na trhu EU a zahájí vyjednávání dvoustranných **dobrovolných dohod o partnerství** s více zeměmi.

- Komise předloží návrh **společného postoje ke komerčnímu lovu velryb** a bude dále pracovat na proveditelnosti dalších právních předpisů o obchodování s produkty z tuleňů.

---

17 IEEP (2006) Value of biodiversity (Význam biologické rozmanitosti).

18 Thuiller, W. et al. (2005) Climate change threats to plant diversity in Europe (Ohrožení rozmanitosti rostlin v důsledku změn klimatu v Evropě).

19 Parmesan, C. (2006) Ecological and evolutionary responses to recent climate change (Ekologické a evoluční odpovědí na současné změny klimatu).

20 Zpráva EEA 5/2006.

21 Zpráva EEA 6/2006.

22 Science (2006) 314, 787–790.

23 UN (2006) The Impacts of Fishing on Vulnerable Marine Ecosystems (Dopady rybolovu na citlivé mořské ekosystémy).

Životní prostředí a zdraví

Hlavní body

Pro dobrou politiku ochrany zdraví jsou nezbytné správné údaje. V souladu s **akčním plánem pro životní prostředí a zdraví pro období 2004–2010** Komise v úzké spolupráci se členskými státy připravila zahájení pilotního projektu EU o biologickém monitorování lidí. Komise přezkoumala zavedené informační a monitorovací systémy a předložila **plán přezkumu a provádění informací o životním prostředí a zdraví**[24]. Ačkoli metody pro odhadnutí dopadu životního prostředí na lidské zdraví vyžadují další vývoj, existují náznaky, že *známý* dopad životního prostředí na zdraví je omezen na rámec evropského veřejného zdraví jako celku.

Každý rok v Evropě předčasně zemře 370 000 osob na onemocnění související se znečištěním ovzduší. Komise proto připravuje revizi **směrnice o národních emisních stropech**, která stanoví stropy použitelné od roku 2020 pro čtyři již regulované látky a možná také pro primární emise částic $PM_{2.5}$. V roce 2006 pokračovala jednání s Radou a Parlamentem o navrhované **rámcové směrnici o kvalitě ovzduší**.

Regulační restrukturalizace právních předpisů v oblasti vody byla dále doplněna přijetím **nových směrnic o vodě ke koupání a o podzemních vodách**.

Komise přijala **tematickou strategii udržitelného používání pesticidů**[25], která se zaměřuje na produkty pro ochranu rostlin a která může být rozšířena na biocidy. Opatření zahrnují národní akční plány, školení a zákazy nebo omezení použití pesticidů v určitých oblastech.

V rámci **strategie týkající se rtuti** Komise přijala návrhy směrnice[26], kterou se omezuje použití rtuti v určitých zařízeních, a nařízení[27] o zákaze vývozu rtuti z EU a o jejím bezpečném skladování.

Nová zjištění

- V Nizozemsku hrubé odhady naznačují, že 2–5 % všech onemocnění může být způsobeno znečištěným ovzduším, hlukem, radonem, plně přírodním UV zářením a vlhkostí v domech. Toto procento by se ještě zvýšilo, pokud by byly zahrnuty méně jisté účinky vystavení primárním částicím[28].

- Očekává se, že nanotechnologie podpoří inovace a konkurenceschopnost a že nabídnou nová řešení ekologických problémů. Je nicméně důležité, abychom porozuměli jakýmkoli potenciálním dopadům na životní prostředí a zdraví plynoucím z použití nanomateriálů a aby tyto dopady byly zhodnoceny a kontrolovány.

---

24 SEK(2006) 1461.
25 KOM(2006) 372.
26 KOM(2006) 69.
27 KOM(2006) 636.
28 RIVM (2005).

Výhled na rok 2007:

- Nařízení **REACH** vstupuje v platnost a Komise bude pomáhat s jeho prováděním a připravovat zahájení práce Agentury EU pro chemikálie.

- Komise předloží **zhodnocení akčního plánu pro životní prostředí a zdraví v polovině období**.

- Komise předloží nový návrh k revizi **směrnice o národních emisních stropech** a přezkoumá stávající právní předpisy o průmyslových emisích. Předložen bude také **prováděcí plán Společenství pro perzistentní organické znečišťující látky**.

- Komise předloží návrh na revizi **směrnice o ochraně laboratorních zvířat** s cílem aktualizovat ochranu zvířat a zavést rovné podmínky pro průmysl a výzkum.

- EU bude i nadále plnit mezinárodní závaznou dohodu o dalších mezinárodních opatřeních s ohledem na **rtuť** v rámci programu UNEP (program OSN pro životní prostředí).

Využití zdrojů

Hlavní body

Zdroje jsou páteří ekonomie, avšak rostoucí celosvětová poptávka klade na životní prostředí čím dál větší tlak. Zdokonalování účinnosti zdrojů a zvýšení udržitelnosti našich výrobních a spotřebních modelů přinese výhody pro životní prostředí a zároveň zvýší naše hospodářské výsledky a konkurenceschopnost.

Komise pokročila při provádění **tematické strategie pro udržitelné využívání přírodních zdrojů** tím, že zahájila práci Evropského ekologického střediska pro údaje o přírodních zdrojích, Mezinárodního panelu pro poskytování vědeckého poradenství a Fóra na vysoké úrovni pro vedení vývoje národních opatření.

V červnu Rada pro životní prostředí podpořila dlouhodobou vizi, aby se **tematická strategie o předcházení vzniku odpadů a recyklaci** stala „evropskou recyklační společností." Klíčové prvky strategie, zejména přístup založený na životním cyklu a návrhy na uvedení politik předcházení vzniku odpadu v účinnost a na práci na společných recyklačních normách, Komise začlenila do návrhu směrnice o odpadech. Návrh je nyní projednáván v Radě a v Parlamentu. Dalšími opatřeními na provádění strategie jsou sdělení o průmyslových vedlejších produktech a odpadech, příprava kritérií pro případy, kdy jsou určité toky odpadu recyklovány a přestávají být odpadem, a zdokonalení vědomostní základny.

Směrnice o nebezpečných látkách a **směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních** mají řešit rychle rostoucí tok odpadních elektrických a elektronických zařízení. Směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních řeší nakládání s odpady stanovením cílů pro oddělený sběr, obnovu a recyklaci. Směrnice o nebezpečných látkách vyžaduje nahrazení některých nebezpečných látek v nových zařízeních uvedených na trh po 1. červnu 2006. **Směrnice o vozidlech s ukončenou životností** a **směrnice o obalech** obsahují podobný zákaz těžkých kovů. Přijata byla nová **směrnice o bateriích**, která zakazuje použití rtuti ve všech bateriích a kadmia ve většině přenosných baterií.

Nebezpečná demontáž lodí je celkově neodkladným ekologickým, ekonomickým a sociálním problémem. Lodi se často demontují na asijských plážích za špatných podmínek, kdy dochází k úmrtím nebo zraněním dělníků při nehodách, nebo kdy jsou dělníci vystaveni působení toxických látek. Znečištění vody a půdy v těchto pobřežních oblastech má nepříznivý vliv na přírodní životní prostředí a loviště ryb. Komise začala vyvíjet **strategii EU pro demontáž lodí**, která se zaměřuje na bezpečnost životního prostředí a péči o ně.

Nová zjištění

- Trestné vyhazování nebezpečných látek na Pobřeží slonoviny v roce 2006 ukázalo, že několik členských státu neprosazuje řádně pravidla týkající se přepravy odpadu EU, a to zejména v přístavech. Inspekce provedené v průběhu roku 2005 prokázaly vysokou míru nezákonné přepravy odpadu, dosahující někdy až 48 %.

- Odvětví potravin a nápojů, soukromé přepravy a bydlení odpovídají společně za 70–80 % dopadu spotřeby člověka během celého jeho života na životní prostředí[29].

[29] IPTS (2006) Environmental Impact of Products (Vliv produktů na životní prostředí).

Výhled na rok 2007

Komise:

- vypracuje **Zelenou knihu o akčním plánu pro udržitelnou spotřebu a produkci**, která bude vycházet z nástrojů, jako je integrovaná výrobková politika, a která bude zahrnovat ekoznačky, systémy řízení v oblasti životního prostředí, politiky zdrojů a odpadu a inovace.

- vypracuje opatření **pro ekologickou průmyslovou politiku**, přičemž využije prvky jako vnitřní trh, směrnice o ekologické konstrukci výrobků využívajících energii, dynamické trhy a další podporu pro ekologickou inovaci a mezinárodní spolupráci.

- navrhne dobrovolné celoevropské cíle **ekologických veřejných zakázek** a poskytne členským státům další pomoc s ohledem na jejich národní akční plány.

- připraví zprávu o provádění **akčního plánu pro environmentální technologie** (ETAP), která bude zahrnovat první výsledky spolupráce se členskými státy.

- prostřednictvím **rámcového programu EU pro konkurenceschopnost a inovaci a sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace** podpoří přijetí environmentálních technologií a ekologických inovací.

- zahájí iniciativy na podporu provádění nařízení o **přepravě odpadu** a **směrnice o přístavních zařízeních** pro příjem lodního odpadu, včetně případných návrhů právních předpisů.

- předloží Zelenou knihu o **demontáži lodí**.

POLITIKA V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A LEPŠÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Hlavní body

Využití lepší právní úpravy pro lepší provádění a výsledky v oblasti životního prostředí

Politika v oblasti životního prostředí již přinesla dobré výsledky, které by však mohly být ještě lepší v případě účinnějšího a snadnějšího provádění. Důležitým hlediskem lepší právní úpravy je zajistit, aby administrativní požadavky na poskytování informací předepsané právními předpisy byly úměrné tomu, co je nutné pro řádné provádění.

Zatímco administrativní náklady právních předpisů v oblasti životního prostředí představují pouze malý zlomek všech přínosů, které z nich plynou, zbytečné náklady brání dobrému provádění a je třeba se s nimi vypořádat.

Proto Komise i nadále používá při tvorbě politik v oblasti životního prostředí zásady lepší právní úpravy s cílem zlepšit tvorbu stávajících a budoucích právních předpisů.

Zjednodušení

V roce 2006 Komise v rámci **klouzavého programu pro zjednodušení**[30] pokračovala v revidování právních předpisů jako **směrnice o nebezpečných látkách, směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních a směrnice o integrované prevenci a omezování znečištění**. Částí nového programu[31] je návrh revize **rámcové směrnice o odpadech**[32]. Její přijetí by sloučilo tři stávající směrnice a objasnilo některé klíčové, avšak špatně prováděné, právní předpisy.

Komise navrhla **směrnici na ochranu povrchových vod**[33] před znečišťováním – se stanovením omezení pro 41 nebezpečných látek –, která ruší pět směrnic a požadavky na podávání zpráv. Započala také podrobné přezkumy pro zjednodušení a zlepšení systému **EMAS** (systém EU pro řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí) a systému **ekoznaček** (produktů), a to prověřením propojení na jiné právní předpisy a jejich zatraktivněním pro menší firmy.

Právní předpisy v rámci REACH (registrace, hodnocení a autorizace při nakládání s chemickými látkami) byly přijaty v prosinci 2006. Nahradí 40 stávajících právních aktů, vytvoří jeden systém pro všechny chemické látky a zavede novou agenturu pro chemikálie.

Tvorba nových politik

Politika v oblasti životního prostředí byla průkopníkem mnoha způsobů tvorby účinných a nákladově efektivních nových politik, které se nyní staly běžnou praxí. Jedním z příkladů je posuzování dopadů. Komise musí posoudit ekonomické, sociální a ekologické dopady svých návrhů důležitých politik. Politika v oblasti životního prostředí vedla k více než 20 posouzením dopadů, což je asi jedna osmina všech posouzení provedených Komisí.

---

30 KOM(2005) 535.
31 KOM(2006) 690.
32 KOM(2005) 667.
33 KOM(2006) 397.

Proces posuzování dopadů zlepšuje výběr nástrojů politik. Například **směrnice** zakládající infrastrukturu EU pro prostorové informace (**INSPIRE**), o níž bylo dosaženo dohody v roce 2006, vycházela z možnosti, která přinesla stejné výsledky jako původně zvažovaná možnost, avšak byla o 25 % levnější. Nový **výbor pro posouzení dopadů** ustanovený Komisí kontroluje kvalitu jejích předloh posouzení dopadů.

Používání právních předpisů

Životní prostředí lze dobře chránit pouze tehdy, jestliže budou členské státy řádně provádět právní předpisy. Na konci roku 2006 došlo ke 420 **případům porušení právních předpisů** v oblasti životního prostředí. Komise i nadále vylepšuje vyřizování těchto případů. Komise také úzce spolupracuje se zúčastněnými stranami na zjištění možných obtíží, např. v souvislosti s **nařízením REACH** v roce 2006. Podobné úsilí vyvinula v souvislosti se **směrnicí o odpovědnosti za životní prostředí** a s **rámcovou směrnicí o vodě**, kdy přeshraniční otázky činí společný přístup nezbytným. Pro posílení dialogu o provádění byla také zřízena **neformální síť pro prosazování ekologických právních předpisů**.

Nová zjištění

- Na základě analyzovaných případů některé studie ukazují, že náklady na právní předpisy EU v oblasti životního prostředí bývají často přeceňovány v porovnání se skutečně vynaloženými náklady, nejpravděpodobněji proto, že se podceňuje inovace vyvolaná politikou a dalšími faktory[34].

- Právní předpisy v oblasti životního prostředí ukládají podnikům okolo 4 % administrativních nákladů plynoucích ze všech právních předpisů vzniklých na místní, národní a mezinárodní úrovni[35].

- Emisní normy EU se stávají celosvětovými normami, např. více než 3 miliardy obyvatel Asie používají vozidla splňující emisní normy EU pro vozidla[36].

- Evropské automobily využívají paliva dvakrát až třikrát účinněji než automobily Spojených států, částečně z důvodu vyšších daní z pohonných hmot, díky nimž došlo k velkému technickému vývoji[37].

Výhled na rok 2007

Komise:

- předloží sdělení o **sdíleném systému pro informace o životním prostředí** propojeném s INSPIRE. Tento systém zajistí dostupnost informací a zároveň zruší zbytečné podávání zpráv a monitorování.

- vydá **Zelenou knihu o tržních nástrojích** pro životní prostředí a pro účely politiky související s energií. Tato zelená kniha se zaměří na možné prvky plánovaného přezkumu

---

34 IVM (2006), DEFRA (2006).
35 Odhad plynoucí ze zjištění v DK, NL a UK, viz též KOM(2006) 691.
36 International Council on Clean Transportation (Mezinárodní rada pro čistou dopravu).
37 Zpráva EEA 1/2006.

směrnice o energetické dani a na možnosti dalšího využití ekonomických nástrojů v různých oblastech politiky v oblasti životního prostředí[38].

- zreviduje **pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí** tak, aby přizpůsobila pravidla naléhavým úkolům politiky v oblasti životního prostředí. Pro zjednodušení posuzování by mohly být do revidovaného nařízení o blokových výjimkách zařazeny určité méně zkreslující státní podpory v oblasti životního prostředí.

- předloží **program pomoci při dosahování souladu**, který malým a středním podnikům pomůže dodržovat požadavky v oblasti životního prostředí.

- předloží sdělení o **provádění rámcové směrnice o vodě**.

- společně s Evropskou agenturou pro životní prostředí spustí **systém informací o vodě pro Evropu**, jehož cílem je zlepšit dostupnost a kvalitu údajů o vodě.

[38] KOM(2007) 140 v konečném znění.

ZÁVĚRY

Komise se snaží neustále zlepšovat způsob, jakým se navrhuje a provádí politika v oblasti životního prostředí. Tyto politiky jsou z velké míry zavedeny, jsou vhodné pro zjednodušený přístup právních předpisů a zároveň uchovávají vysokou úroveň ochrany.

Změna klimatu se nachází na prvním místě politické agendy. Komise dále rozvine své návrhy na převedení EU na nízkouhlíkové hospodářství a na dosažení dlouhodobých cílů snížení emisí CO_2 v EU a na celém světě. Avšak i když dojde ke snížení emisí, je třeba předvídat pravděpodobné účinky změny klimatu a přijmout opatření na minimalizaci škod. Komise proto zahájí debatu o politice přizpůsobování EU.

Jednou z hlavních priorit je také omezení ztráty biologické rozmanitosti. Byla navržena důležitá opatření, která je nyní potřeba provádět. Z mezinárodního hlediska bude zvláštní důraz kladen na udržitelné lesní hospodářství a na boj proti nezákonné těžbě a souvisejícímu obchodu.

Modely spotřeby a výroby musí být udržitelnější. Komise navrhne způsoby podpory energetické účinnosti, ekodesignu, ekologické inovace a čistých technologií. Bude více usilovat o provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí.

Náročné úkoly v oblasti životního prostředí nyní pronikají všemi oblastmi politiky. Bylo by potřeba věnovat neustálou pozornost tomu, jak jsou odvětvové politiky provázány se životním prostředím a jaký na ně mají dopad. Příkladem toho, jak mohou přispět jiné oblasti politiky, je zajištění volného celosvětového trhu pro environmentální technologie, investice a odborné znalosti. Nezbytným předpokladem pro zachování našich společných zdrojů a systémů podpory života je dvoustranná spolupráce s našimi mezinárodními partnery prostřednictvím multilatelárních opatření. Potřeby v oblasti životního prostředí jsou závazkem nás všech.